

Richting de finish

Stand van zaken van het verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2010

Jelger Herder

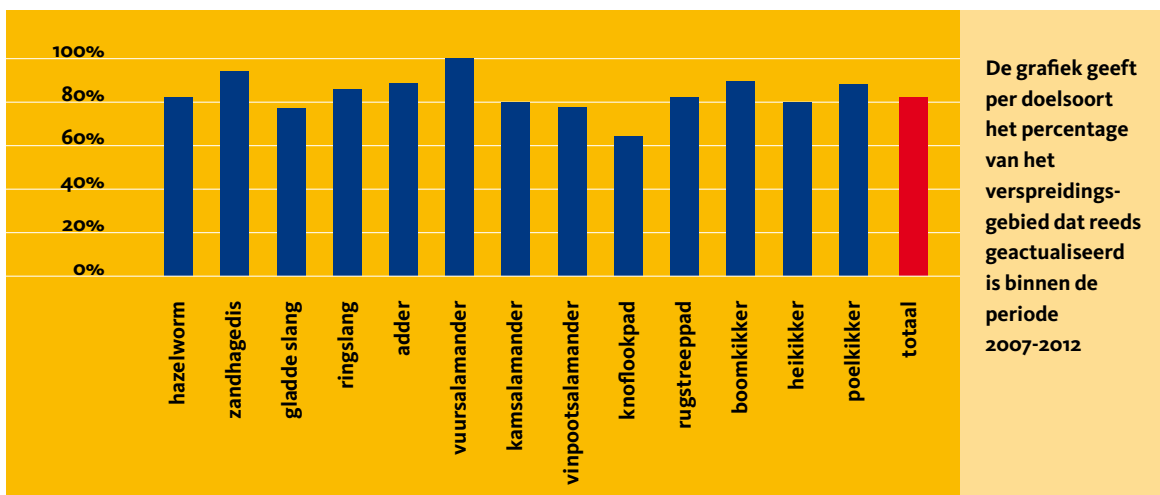
Eind 2009 waren reeds 1240 van de 1619 te actualiseren 10x10 km-hokken afgerond. In 2010 zijn daar 100 hokken bijgekomen, waarmee het totaal aantal afgeronde hokken nu op 1340 ligt. Dit komt neer op 83% van het verspreidingsbeeld. Doelstelling is het volledig actualiseren van de verspreidingsbeelden van de doelsoorten over de periode 2007-2012. In 2007, het eerste jaar van de periode, zijn we op nul begonnen. Dit betekende dat alle 10x10 km-hokken opnieuw onderzocht moesten worden. Ongeveer de helft van de hokken is reeds in 2007 geactualiseerd. Verklaring voor deze vliegende start ligt in het feit dat een groot deel van de gebieden in Nederland jaarlijks bezocht wordt door RAVON vrijwilligers. Dit gaat vaak om de goede gebieden waar de soorten relatief makkelijk te vinden zijn. In 2008 en 2009 is er een vervolg gegeven en is het percentage geactualiseerd snel opgeklommen naar zo'n 75%. De score van 2010 is dus goed te noemen. De nog overgebleven hokken zijn over het algemeen wat lastiger. Ze liggen veelal aan de randen van het verspreidingsgebied, waardoor de doelsoorten er vaak in lage dichtheden voorkomen. Het afronden van deze hokken is daarom een grote uitdaging waarvoor we met zijn allen nog twee jaar de tijd hebben. Eind 2012 moeten alle data verzameld zijn en kunnen de gegevens in 2013 gebundeld in een rapportage naar de EU. Waar ze zullen worden gebruikt voor Europese bescherming van onze soorten.

Poelkikker: bijna afgerond (Foto Jelger Herder)

Tussenstand per soort

De grafiek geeft per soort de tussenstand. Voor bijna alle soorten is tegen de 80 procent of meer van de 10x10 km-hokken

Zandhagedis: bijna afgerond (Foto Jelger Herder)

geactualiseerd. De vuursalamander is tot nu toe de enige soort die al is afgerond. De adder, zandhagedis, boomkikker en poelkikker zijn ook al een heel eind en kunnen mogelijk in 2011 worden afgerond. De knoflookpad en gladde slang blijven enigszins achter bij de rest. Dit is niet verrassend, door hun verborgen levenswijze zijn het de twee moeilijkst te inventariseren soorten. Van de wijd verspreide hazelworm, heikikker, kamsalamander en rugstreppad zijn ongeveer 80% van de hokken afgerond maar staat er ondanks dat nog een groot aantal hokken open. Al met al lopen we goed op schema, maar zal er toch nog heel wat moeten gebeuren de laatste twee jaar!

Cursussen, excursies en inventarisatieweekenden

In 2010 zijn er in het kader van het verspreidingsonderzoek Amfibieën en Reptielen 18 excursies gegeven, die op de RAVON website aangekondigd werden. In kleiner verband zijn er zeker nog meer geweest. Werkgroepen en afdelingen worden uitgenodigd hun excursieprogramma aan RAVON door te geven, zodat deze op de website aangekondigd kunnen worden. Voor belangstellenden en potentiële waarnemers vormen excursies altijd een welkome wijze van 'aanhaken'. Naast deze excursies zijn er ook een tweetal inventarisatieweekenden gehouden

(Hemelvaartweekend en het een inventarisatieweekend op Terschelling, georganiseerd door de WVOF). Daarnaast zijn er, verspreid over het land, opnieuw een aantal basiscursussen amfibieën/reptielen georganiseerd: 5 in totaal. We willen alle vrijwilligers van harte bedanken voor hun bijdrage aan deze activiteiten en aan het verspreidingsonderzoek en hopen in 2011 opnieuw een beroep op jullie te kunnen doen!

Nieuwe kaartmodule

RAVON gaat mee met haar tijd. Peter Frigge, onze programmeur, heeft een prachtige nieuwe kaartmodule voor het verspreidingsonderzoek ontwikkeld. De module maakt nu gebruik van de functionaliteit van Google Earth en Google Streetview. In de kaartmodule kun je per soort zien welke 10x10 km-hokken er nog geactualiseerd moeten worden. Als je op een 10x10 km-hok klikt krijg je nu in plaats van een topografische kaart de luchtfoto uit Google Earth. Op deze luchtfoto worden de historische waarnemingen op km-hok niveau met vierkantjes weergegeven. Zo zie je snel waar je binnen het 10x10 km-hok de beste kans maakt om de soort te vinden. Je kunt vervolgens inzoomen op de luchtfoto om te kijken of er mogelijk een kansrijke poel of heidestroom ligt om te gaan zoeken. Mocht je iets in de buurt van wegen zien liggen dan kun je zelfs nog een

Hazelworm: nog veel hokken te actualiseren (Foto Jelger Herder)

Knofflookpad: een lastige soort door haar verborgen levenswijze (Foto Jelger Herder)

stap verder gaan. Google heeft voor hun "Streetview" project met behulp van auto's met ronddraaiende camera's grote delen van Nederland gefotografeerd. Als je het oranje poppetje linksboven op het kaartje vastpakt en versleept kun je deze op één van de wegen die blauw worden op de kaart (deze zijn gefotografeerd) plaatsen. Je krijgt dan de mogelijkheid om 360 graden om je heen te kijken op de foto's en kunt zo soms al een poel of een bosrand van achter je computer bekijken. Tot slot is het ook nog mogelijk om in plaats van een luchtfoto of "Streetview" het kaartje als wegenkaart te bekijken om gemakkelijk je route te bepalen. Dit alles maakt een gedegen voorbereiding veel makkelijker en leuker!

Neem dus snel een kijkje op de website van het verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën: www.ravon.nl/verspreidingsonderzoek om te zien welke hokken er bij jou in de omgeving nog open staan voor onderzoek. Help mee om de laatste openstaande hokken af te ronden en daarmee onze soorten beter te beschermen!

Op de screenshot Google Earth is als voorbeeld een 10x10 km-hok voor de rugstreeppad aangeklikt. Je krijg dan het 10x10 km-hok als Google Earth kaartje (luchtfoto) te zien aan de linkerkant. Met lichtblauwe lijnen zijn de km-hokken aangegeven waar de soort in het verleden reeds gezien is. Op het voorbeeld is er al ingezoomd op zo'n km-hok om te kijken hoe het eruit ziet. Linksonder in het km-hok liggen 2 grote plassen in de uiterwaarden waar een weg tussendoor loopt. Hier kun je dus gebruik maken van Google Streetview. Door het oranje poppetje linksboven met de muis te verslepen en te plaatsen op de weg tussen de twee plassen in wordt "Streetview" geopend. Je krijgt nu een foto te zien die je met je muis 360 graden kunt bewegen (zie foto screenshot streetview). Je kunt zo als het ware op de locatie kijken om in te schatten of een plas, poel of bosrand er kansrijk uitziet. Let op, dit is alleen mogelijk op plaatsen waar Google "Streetview" foto's zijn gemaakt, Google geeft dit aan met blauwe lijnen die zichtbaar worden zodra je het oranje poppetje probeert te verslepen. Probeer het zelf eens uit op www.ravon.nl/verspreidingsonderzoek

